

Μητρόπολις Σερρών, καείσα ἐσωτερικῶς ὑπὸ τῶν Βουλγάρων.

Φωτογραφία Ε. Ξανθοπούλου.

(Μονόλογος Ἀσόφου)

«Οἱ σοφοὶ εἶπαν τότε μεγάλας ἀληθείας ὅταν ἀντίκρυζαν τὴν ζωὴν μὲ μάτια τῶν μικρῶν παιδιῶν. Ἐν οἱ φιλόσοφοι τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος εἶπον τὰς πλεόν αἰωνίας ἀληθείας, εἶναι διότι ἔβλεπαν τὴν φύσιν ἐκ τοῦ πλησίον καὶ χωρὶς βιβλιοθήκας. Ὡμοίαζαν μὲ παιδιά. Ὅταν ἐξοῦσα μὲ τὴν σοφίαν τῶν παραδόσεων καὶ τῶν βιβλίων δὲν θὰ ἐτολμοῦσα νὰ συγκρίνω τὸν Αἴαντα μὲ τὸν πετεινὸν μου. Τώρα ὅταν ὁ πετεινός μου ὑψώνεται εἰς τὰ δύο του πόδια καὶ ἀνοίγει τῆς φτερούγης του καὶ ὀρθώνει τὸ λειρὶ του εἰς τὸν πετεινὸν τῆς γειτονιάς, μοῦ ἐνθυμίζει συγχρότητα τὸν Αἴαντα. Καὶ δὲν εἰξεύρω ποῖον νὰ θαυμάσω περισσότερον. Σήμερον κανεὶς δὲν συγκρίνει ἓνα ἥρωα μὲ ἓνα ταπεινὸν ζῶον. Καὶ ὅμως, ὁ Ὅμηρος ὁ ὁποῖος ἔβλεπε τὴν φύσιν ἀπὸ κοντὰ συνέκρινε τοὺς ἥρωάς του μὲ τοὺς ὄνους καὶ τοὺς τράγους. Ὁ πόλεμος εἶνε μία ἀνάγκη τῆς ζωῆς. Εἶναι κοινοτυπία νὰ τὸ ἐπαναλαμβάνῃ κανεὶς. Ὁ πολιτισμὸς ἔκαμεν ὅ,τι ἠμπόρεσε διὰ νὰ καταργήσῃ τοὺς ὀραίους πολέμους, τὰς ἀγρίας καὶ αἱματηρὰς συμπλοκάς, τὰς συναντήσεις στήθους μὲ στήθος, τὰ ὀραῖα συμπλέγματα τὰ ὁποῖα δημιουργεῖ τὸ ὑψηλὸν αἶσθημα τῆς ὀργῆς. Ὁ πολιτισμὸς μετεμόρφωσεν τὸν πόλεμον καὶ τὸν ἔκαμεν ἀσχημότερον.

Τὰ ὅπλα ἔγειναν ἀσχημα καὶ ταπεινά. Ἐνας δάσκαλος, ὁ ὁποῖος πολεμᾷ μὲ ἓνα ἄλλον ἀπὸ τὰς ἐπάλξεις τῶν ἐφημερίδων, εἶναι θέαμα ἀσχημότερον ἀπὸ τὸν πετεινὸν μου, ὁ ὁποῖος πολεμᾷ μὲ τὸ πετεινὸν τῆς γειτονιάς, καὶ ἓνας ὑποψήφιος, ὁ ὁποῖος πολεμᾷ ἓνα ἄλλον ἐπάνω ἀπὸ τὴν κάλπην, εἶναι θέαμα ἀσχημότερον ἀπὸ τὸν σκύλλον μου, ὁ ὁποῖος δείχνει λευκὰ καὶ ἀστραφτερὰ τὰ δόντια του εἰς τὸν σκύλλον ποῦ τοῦ διαμφισβητεῖ τὴν λείαν του, ἢ τὸν ἔρωτά του, μὲ μίαν ὀραίαν ὀρμητικὴν κίνησιν. Καὶ διὰ τοῦτο ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος εἶναι ἑτοιμος νὰ σκοτωθῇ δι' ἓνα ὑποψήφιον ἀποτελεῖ θέαμα ἀσχημότερον ἀπὸ τὸν στρατιώτην, ὁ ὁποῖος πηγαίνει νὰ σκοτωθῇ διὰ τὴν πατρίδα του. Ἀλλὰ καὶ ὁ πετεινός καὶ ὁ σκύλλος μου καὶ ὁ στρατιώτης καὶ ὁ ἐκλογεὺς καὶ ὁ δάσκαλος, εἶναι ὅλοι παίγνια ἐνὸς κοινοῦ νόμου. Τί πταίει τάχα; Εἰς τὴν μέθην ξεύρετε, εἰς ὅλα τὰ εἶδη τῆς μέθης, τὰ πράγματα συγχέονται. Καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ὁ ὁποῖος αὔριον θὰ σκοτωθῇ εἰς μίαν ταβέρναν, ἴσως τὴν στιγμὴν ἐκείνην νὰ συγχέῃ τὸ ὑψηλὸν καπέλλο ἐνὸς ὑποψηφίου μὲ τὸ κράνος τῆς Ἀθηνᾶς ἢ μὲ τὸν φωτοστέφανον ἐνὸς Ἀγίου. Θὰ εἶναι πάντοτε ἓνας ἥρωξ. Ἦρως μιᾶς ἀσχημότητος ἐποχῆς!»

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ